

69. El discurs indirecte

• *El president va dir que no es presentaria a les eleccions.*

- A. Canvis de persona, de lloc i de temps
- B. Canvis de temps verbals
- C. Preguntes reproduïdes

■ Quan ens referim a les paraules d'un mateix o d'altres persones, podem citar exactament què es va dir (discurs directe) o podem transmetre el contingut del missatge adaptat a la realitat del parlant (discurs indirecte):

- **Lluís: «T'estimo».**
[Són les paraules exactes que va dir en Lluís.]
- **En Lluís em va confessar que m'estimava.**
[Transmetem el missatge d'en Lluís.]

■ En el discurs indirecte, no repetim tota la informació, sinó que fem una interpretació o un resum del que considerem important:

Discurs directe	Discurs indirecte
La Marga deixa un missatge al contestador dels seus pares: <i>«Ei, pares, sóc jo, ja veig que no hi sou. Res, que us havia de trucar i al final no ho vaig fer. És que vaig molt de bòlit! Quan pugui, us truco. Petons.»</i>	<i>Ha trucat la Marga. Diu que va molt enfeïnada i que trucarà quan pugui.</i> [La mare de la Marga fa un resum del missatge.]

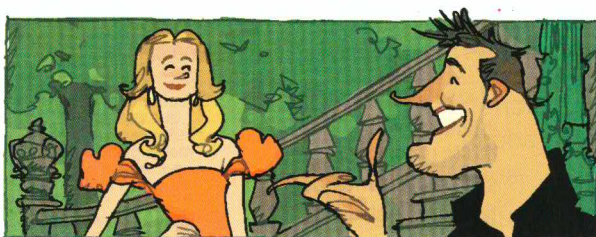
■ En el discurs indirecte, fem servir un **verb de comunicació** seguit de la conjunció *que*. La tria del verb de comunicació depèn de com el parlant interpreta el missatge original:

- **Lluc: «Fes-me cas, si tens diners, compra't un cotxe nou.»**
- **En Lluc em va dir que em comprés un cotxe nou.**
[El parlant transmet el missatge d'en Lluc.]
- **En Lluc em va suggerir que em comprés un cotxe nou.**
[El parlant interpreta que el missatge original és un suggeriment.]

Verbs de comunicació i pensament: *aconsellar, afirmar, assegurar, comentar, contestar, demanar, declarar, explicar, jurar, preguntar, prometre...*

A. Canvis de persona, de lloc i de temps

A.1 Quan fem el discurs indirecte, adaptem una situació comunicativa del passat a una nova situació i, per això, hem de fer alguns canvis en relació amb les **persones**, el **temps** i les referències de **lloc**. Els canvis que fem en el discurs indirecte han de ser adequats al moment de parla:

• **Nil: «M'agrada moltíssim la teva manera de vestir.»**

• **El Nil em va comentar que li encantava la meua manera de vestir.**

A.2 L'adequació de les persones, el temps i el lloc en el discurs indirecte poden afectar els pronoms personals (forts i febles), els possessius, els demostratius i les referències de temps (*avui, demà, l'endemà, fa + quantitat de temps, etc.*):

Canvis de **persona**:

Discurs directe	Discurs indirecte
<p>El conserge diu: «<i>Si algú busca unes claus, les tinc jo.</i>»</p> 	<p>Si algú busca unes claus, el conserge m'ha dit que les té ell.</p>

A.3 També hi ha canvi de persona en els possessius i els pronoms febles:

Discurs directe	Discurs indirecte
<p>En Biel diu a una veïna seva: «<i>Et pots quedar una estona amb el meu fill?</i>»</p>	<p>En Biel ha demanat a una veïna seva si es podia quedar amb el seu fill.</p>

■ Quan la referència a les persones del discurs directe coincideix amb la referència a les persones del discurs indirecte, no fem canvis: «*Jo no em penso quedar de braços plegats!*». Ahir vaig dir que jo no em pensava quedar de braços plegats!

Canvis de referència de **lloc**:

Discurs directe	Discurs indirecte
<p>La Carola escriu una carta als seus pares: «<i>Tot això és súper diferent. Al·lucinareu amb la gent d'aquí, ja ho veureu. Heu de venir!</i>»</p> 	<p>Ens ha escrit la Carola! Diu que tot allò és molt diferent, que la gent d'allà és al·lucinant i que hi hem d'anar.</p>

■ Quan reproduïm les paraules d'una altra persona al mateix lloc on les ha dit, la referència d'espai no canvia:

«*Aquest restaurant té molts premis. Aquí s'hi menja molt bé.*»
[en aquest restaurant]

Aquest restaurant té molts premis. Aquí s'hi menja molt bé.

El cuiner em va dir que aquest restaurant tenia molts premis i que aquí s'hi menjava molt bé.
[en aquest restaurant]

El cuiner em va dir que aquest restaurant tenia molts premis i que aquí s'hi menjava molt bé.

Canvis de referència de **temps**:

Discurs directe	Discurs indirecte
<p>28 d'octubre</p> <p>«Ho sento, <u>ara</u> no el puc esquilar, i <u>la setmana que ve</u>, tampoc.»</p> 	<p>Dos mesos més tard</p> <p>No sé què fer amb el gos. Fa dos mesos el vaig portar al veterinari perquè l'esquilés i em va dir que en aquell moment no el podia esquilar, i que la setmana següent, tampoc. Total, que ja han passat dos mesos!</p>

- Si reproduïm les paraules d'una altra persona en el mateix espai temporal en què les ha dit, la referència de temps no canvia:
- Ara està nevant molt! [en aquest moment]
 - Qui està volant?
 - No, he dit que ara està nevant molt! [en aquest moment]

B. Canvis de temps verbals

B.1 Quan reproduïm un missatge dit en present o futur, canviem els temps verbals quan ens distanciem del contingut que reproduïm o volem transmetre la idea que són paraules d'una altra persona. Quan el missatge del discurs directe és actual, no canviem els temps verbals en el discurs indirecte:

Discurs directe	Discurs indirecte
<p>Present:</p> <p>«La Montse <u>està</u> embarassada.»</p> <p>«L'Eugènia <u>és</u> una egoista.»</p>	<p>Imperfet:</p> <p>Vaig sentir que la Montse estava embarassada. Tu ho sabies? [Ens distanciem de la informació i transmetem la idea que són paraules d'una altra persona.]</p> <p>Present:</p> <p>Em van dir que la Montse està embarassada. [El contingut del missatge encara és actual.]</p> <p>Imperfet:</p> <p>L'altre dia vaig veure el Claudi. Saps què em va dir de tu? Doncs que eres una egoista. [Ens distanciem de la informació i transmetem la idea que són paraules d'una altra persona.]</p> <p>Present:</p> <p>L'altre dia vaig veure el Claudi. Saps què em va dir de tu? Doncs que ets una egoista. [Ens apropem a la informació.]</p>
<p>Futur:</p> <p>«Al final m'he pogut organitzar i <u>vindrà</u> a sopar.»</p>	<p>Condicional:</p> <p>Acabo de parlar amb el Joan Carles. M'ha dit que vindria a sopar. [Ens distanciem del missatge del Joan Carles.]</p> <p>Futur:</p> <p>Acabo de parlar amb el Joan Carles. M'ha dit que vindrà a sopar. [L'acció de venir a sopar encara ha de passar.]</p>

B.2 Quan reproduïm una informació dita en passat, usem el plusquamperfet, el passat perfet, el passat perifràstic o l'imperfet. Quan fem servir el plusquamperfet, volem transmetre el fet que són paraules d'una altra persona o ens distanciem del contingut i el situem abans del moment de reproduir el missatge:

Discurs directe	Discurs indirecte
Passat perifràstic: «La Rut i el Jaume <u>van tenir un nen.</u> »	Plusquamperfet: Em van dir que la Rut i el Jaume havien tingut un nen. [Ens allunyem del missatge i el situem en un moment anterior al de reproduir-lo.] Passat perifràstic: Em van dir que la Rut i el Jaume van tenir un nen. [Parlem d'un fet del passat que no té relació amb el present.]
Perfet: «Ja <u>he fet</u> la declaració de la renda.»	Plusquamperfet: Ahir vaig veure la Llúcia. Em va comentar que ja havia fet la declaració de la renda. [Ens allunyem del missatge i el situem en un moment anterior al de reproduir-lo.] Perfet: Ahir vaig veure la Llúcia. Em va comentar que ja ha fet la declaració de la renda. [Parlem d'un fet que té relació amb el present.]
Imperfet: «Ahir, a les 8 del vespre, <u>nevava molt.</u> »	Imperfet: El Narcís em va comentar que ahir al vespre nevava molt. [Descrivim la situació del passat.]

B.3 Quan reproduïm una petició feta en imperatiu, fem servir el present de subjuntiu quan l'ordre es refereix al present o al futur en relació amb el moment de parla. En canvi, quan la petició es refereix al passat en relació amb el moment de parla o quan volem transmetre el fet que són paraules d'una altra persona, fem servir l'imperfet de subjuntiu:

Discurs directe	Discurs indirecte
«Si continua tenint problemes d'insomni, <u>prengui's</u> una pastilla abans d'anar a dormir.»	Present de subjuntiu: Ahir vaig anar al metge pels problemes d'insomni. Em va dir que em prengui una pastilla abans d'anar a dormir. [L'ordre es refereix al present del parlant.] Imperfet de subjuntiu: Ahir vaig anar al metge pels problemes d'insomni. Em va dir que em prengués una pastilla abans d'anar a dormir. [Ens allunyem del missatge i el situem en el passat o marquem que són paraules d'una altra persona.]
« <u>Parla</u> més a poc a poc, si us plau!»	Present de subjuntiu: Tu creus que parlo massa de pressa? És que l'Eugeni, a mitja reunió, m'ha demanat que parli més a poc a poc. Imperfet de subjuntiu: A la conferència, em van demanar que parlés més a poc a poc.

C. Preguntes reproduïdes

C.1 Quan reproduïm una pregunta, utilitzem els mateixos interrogatius que en les preguntes directes (*què, quan, com, etc.*):

- «Com s'acaba la pel·lícula?» [pregunta directa]
- M'ha demanat (que) **com** s'acabava la pel·lícula.
[pregunta reproduïda]
- «Quin dia torneu?» [pregunta directa]
- La Jessica ens ha preguntat (que) **quin** dia tornàvem.
[pregunta reproduïda]

! L'ordre de la pregunta reproduïda és igual que l'ordre de la pregunta directa:
«Quan fan vacances la Maria i el Josep?»
M'han preguntat (que) **quan** feien vacances la Maria i el Josep.

C.2 Quan fem una pregunta indirecta amb una frase sense interrogatiu o amb la conjunció *que*, usem la conjunció *si*:

- «Demà hi haurà vaga d'autobusos?»
- M'han preguntat (que) **si** demà hi haurà vaga d'autobusos.
- «Que vindràs al cine?»
- En Joan m'ha demanat (que) **si** aniria al cine.

Exercicis

1 [A] L'avi Cisquet és un xafarder i llegeix els SMS de la seva filla i de la seva néta, però no els entén. Completa les explicacions i, quan calgui, fes les contraccions.

0. (SMS d'una amiga)

Vns estudiar casa meva?

—Què diu?

—Diu que si vaig a estudiar a casa seva.

1. (SMS d'un amic)

Ei, no kedem!
L meu pare ma castigat. kn rotllo!

—Què diu?

—Diu que no quedem perquè _____ pare _____ ha castigat.

2. (SMS d'un company)

Tu has cabat trebll ngl's? Jo nkra no!

—Què diu?

—M'ha preguntat que si _____ havia acabat el treball d'anglès. Diu que _____ encara no.

3. (SMS d'una amiga)

Ho sento, jo no puc Kedar x nar cine. El meu fill malalt. Neuhi vosaltres.

—Què diu?

—Que no pot quedar per anar al cine perquè _____ fill està malalt i que hi anem _____.

4. (SMS d'un amic)

Cotxe espatllat. Em podeu dixer vostre?

—Què diu?

—Que té el cotxe espatllat i que si _____ podem deixar _____.

5. (SMS d'uns amics)

Kin dia kedem? Nos podem dv.

—Què diu?

—Pregunten que quin dia quedem. Diuen que _____ poden divendres.

6. (SMS d'uns amics)

Nostre gat ha mort atropellat. Stem fotuts. ☹

—Què diu?

—Que _____ gat ha mort atropellat i que estan fotuts.

7. (SMS d'una amiga)

Necessito tel. dl teu perruker. L meu ha plegat.

—Què diu?

—Que vol el telèfon _____ perruquer perquè _____ ha plegat.

- 2 [A] Completa l'article que escriu una periodista sobre l'estrena d'una obra de teatre a partir de les declaracions d'un dels actors.

O. «La nova versió de Crisi m'ha agradat molt.»

Eudald Fernández ha declarat que la nova versió de Crisi li ha agradat molt.

«Els meus companys de repartiment i jo estem molt contents de representar Crisi. És una obra que ens permet expressar els nostres sentiments més profunds. A més, és un luxe actuar al Teatre Principal. Aquí, alguns de nosaltres vam començar la nostra carrera professional fa molts anys. Per acabar, crec que els amants del bon teatre han de venir a veure l'obra, s'ho passaran molt bé.»

Eudald Fernández ha declarat que (1.) _____ companys de repartiment i (2.) _____ estan molt contents de representar Crisi perquè és una obra que (3.) _____ permet expressar (4.) _____ sentiments més profunds. També ha dit que és un luxe actuar al Teatre Principal perquè alguns (5.) d'_____ van començar-hi (6.) _____ carrera professional fa molts anys. Per acabar, Eudald Fernández ha dit que els amants del teatre han (7.) d'_____ a veure l'obra perquè s'ho passaran molt bé.

- 3 [A] Llegeix els diàlegs següents i completa el segon tenint en compte les paraules que va dir l'Olga Oms en la primera conversa:

22 de febrer

N: —Can Nyap, digui'm.

O: —Bon dia, em dic Olga Oms. Trucava perquè la rentadora i el rentaplats que els vaig comprar la setmana passada no funcionen. Podrien venir ara mateix? És urgent!

N: —Ho sento, senyora, però avui tenim molta feina perquè ahir vam haver de canviar tots els llums d'una botiga i tenim la feina a mitges.

O: —I no podrien venir demà?

N: —Miri, senyora, amb una mica de sort, potser vindrem la setmana que ve. I si no, segur que venim el mes que ve. L'he de deixar perquè ara tinc moltes coses a fer. Passi-ho bé!

22 d'abril

N: —Can Nyap, digui'm?

O: —Bon dia, em dic Olga Oms. Fa dos mesos vaig trucar perquè tenia la rentadora i el rentaplats espatllats. Els vaig demanar si podien venir (0.) **en aquell moment** perquè era urgent. Em van contestar que (1.) _____ tenien molta feina perquè (2.) _____ havien hagut de canviar tots els llums d'una botiga i tenien la feina a mitges. Els vaig demanar si podien venir (3.) _____ i em van contestar que potser vindrien (4.) _____. Després em van assegurar que vindrien (5.) _____. Finalment, em va dir que (6.) _____ tenia moltes coses a fer i que m'havia de deixar. Han passat dos mesos i encara no han vingut. Doncs bé, sap què li dic? Doncs que se'n vagi a fer punyetes!

- 4 [B] En Roger i l'Anna visiten el poble de Valldemossa, a Mallorca. En Roger llegeix les explicacions de la guia i les comenta a l'Anna. Completa el diàleg a partir de la informació sobre els diferents llocs.

Centres d'interès

Reial Cartoixa. Aquest antic monestir va ser fundat per monjos cartoixans, que hi van viure des de l'any 1399 fins al 1835. Van estar-s'hi el pianista i compositor polonès Fryderyk Chopin i l'escriptora francesa George Sand l'hivern de 1838-1839.

Casa natal de la beata Catilina Tomàs. És la beata més venerada a l'illa. Va néixer a Valldemossa el 1531. De ben petita va manifestar la seva religiositat i la seva determinació d'ingressar en alguna institució conventual. El 1553 va ingressar al convent agustiniana de Santa Maria Magdalena de Palma, on actualment es conserva el cos incorrupte de la beata.

Mirador del puig de sa Moneda. Mirador creat per l'arxiduc Lluís Salvador, des del qual es poden contemplar magnífiques vistes de la costa i el poble de Valldemossa. Aquest mirador és a la urbanització George Sand, a 3,5 km de la vila de Valldemossa, en direcció a Banyalbufar.

Port de Valldemossa (sa Marina). A 6 km de la vila, una carretera estreta amb un gran desnivell condueix a aquest petit port de pescadors amb una caleta d'aigües cristal·lines i molt d'encant.

<http://www.valldemossa.es/omunicipal/turisme.ct.html>

A: —Què diu la guia de la Reial Cartoixa?

R: —Que (0) *va ser* fundada per monjos cartoixans i que n'hi va haver fins al 1835. També diu que hi (1.) _____ Chopin i George Sand.

A: —Què més recomana?

R: —La casa de Catilina Tomàs. Diu que (2.) _____ la beata més venerada a l'illa i que (3.) _____ a Valldemossa el 1531. També diu que al convent de Santa Maria Magdalena de Palma se'n (4.) _____ el cos incorrupte.

A: —I algun lloc per fer fotos?

R: —Sí, la guia parla del mirador del puig de sa Moneda. Diu que des del mirador (5.) _____ contemplar magnífiques vistes de la costa i de Valldemossa.

A: —I és a prop de Valldemossa?

R: —Sí, molt a prop. La guia diu que (6.) _____ a 3,5 km.

A: —I recomana algun lloc per poder banyar-s'hi?

R: —Sí. Diu que una carretera estreta (7.) _____ al port de Valldemossa, i que hi ha una caleta d'aigües cristal·lines.

A: —Això m'agrada!

5 [B] En Carles assisteix a una trobada d'exalumnes del seu institut. Al cap d'uns quants dies, explica a la seva dona què es va dir en la trobada. Completa les frases en discurs indirecte.

0. «La Tere Serra fa de professora d'anglès.»

Em van dir que *la Tere Serra feia / fa de professora d'anglès.*

1. «En Paco i la Júlia es van casar.»

Em van dir que en Paco i la Júlia _____ . Tu ho sabies?

2. «L'any que ve l'escola organitzarà una altra trobada d'exalumnes.»

Em van comentar que l'any que ve l'escola _____ una altra trobada d'exalumnes.

3. «El professor de música es jubila.»

Et recordes d'aquell professor de música tan pesat? Doncs em van dir que _____ .

4. «La pròxima trobada serà a l'institut.»

Em van comentar que la pròxima trobada _____ a l'institut.

5. «La Cristina Moix va viure molts anys a l'estranger.»

Em van dir que la Cristina Moix _____ molts anys a l'estranger.

6. «La professora Gal·la Anglès encara treballa a l'institut.»

Es veu que la professora Gal·la Anglès encara _____ a l'institut.

7. «En Ramon Armengol ha muntat un negoci d'articles eròtics.»

Em van comentar que en Ramon Armengol, aquell noi tan tímid, _____ un negoci d'articles eròtics. Que fort!

6 [C] L'àvia Enriqueta és una mica sorda i li han de repetir dues vegades tot el que li diuen. Completa el discurs indirecte amb les transformacions adequades.

0 —Tens fred?

—Què dius?

—T'he preguntat que *si tens / tenies fred!*

1. —Àvia, quants anys tenies quan et vas casar?

—Què dius? Parla més fort, que no se t'entén!

—T'he preguntat que _____ quan et vas casar.

2. —Vas mirar una pel·lícula ahir al vespre?

—Què dius?

—T'he preguntat que _____ una pel·lícula ahir al vespre.

3 —Com vas conèixer l'avi?

—Com?

—T'he preguntat que _____ l'avi.

4. —Que voldràs sortir a passejar demà?

—Què dius?

—T'he preguntat que _____ sortir a passejar demà.

5. —Per què no has anat a classe de tai-txi?

—Què dius? No t'entenc de res!

—T'he preguntat que _____ a classe de tai-txi.

6. —Amb quina amiga has sortit aquest matí?

—Què dius? Que estic més prima?

—T'he preguntat que _____ aquest matí.

7. —Quin dia ens faràs macarrons?

—Què dius dels torrons?

—T'he preguntat que _____ macarrons.

7 [B] En Joan va a veure el seu psicòleg. Relaciona els problemes que li planteja amb els consells del psicòleg i completa les frases amb un verb del requadre.

evitar	fer	dir	pagar	continuar	anar	prendre	parlar
--------	-----	-----	-------	-----------	------	---------	--------

En Joan...	El seu psicòleg...
0. <i>comunica al seu psicòleg que té por de les aranyes.</i>	a. li diu que eviti els llocs amb aranyes.
1. li confessa que està enamorat del seu cap.	b. li diu que _____ amb el tractament tres setmanes més.
2. li assegura que es troba pitjor.	c. li diu que es _____ una infusió per relaxar-se abans d'anar a dormir.
3. li diu que no pot pagar les visites.	d. li demana que li _____ sempre la veritat.
4. afirma que no és gaire sociable amb els amics.	e. li diu que _____ amb el seu cap sobre els seus sentiments.
5. li explica que li costa adormir-se.	f. li diu que les _____ a terminis.
6. li comenta que té por dels espais amb molta gent.	g. li demana que _____ l'esforç de sortir més amb els amics.
7. li confessa que a vegades li diu mentides.	h. li recomana que _____ a llocs oberts amb poca gent.

8 [B i C] Llegeix el diàleg següent, del llibre *Figures de calidoscopi*, entre una dona que ha tingut bessonada i les seves amigues, i completa la narració en discurs indirecte:

- ¿Com estàs, ha anat tot bé? Això sí que és una notícia.
- Sí, sí, estic molt bé, ja em llevo i passejo una mica.
- Surto a fumar a fora, aprofiteu per criticar-me.
- Qui t'ho havia de dir que et veuries amb quatre fills. ¿Van venir de sorpresa o ja ho volíeu?
- Va ser una badada, la veritat.
- Aquesta sí que és bona! Un marit ginecòleg d'anomenada... ¿No us fa vergonya?
- Tampoc és cap drama.
- ¿I són nens o nenes?
- Dos nens.
- ¿Quant pesen?
- El gran pesa una mica més de tres quilos i el petit, una mica més de dos i mig.
- ¿Per què dius el gran? Vols dir el gros.
- No, no, és el que va néixer primer.

Ramon SOLSONA, *Figures de calidoscopi* (1989)

Les amigues li van preguntar que (0.) **com estava** i la Fina va respondre que (1.) _____ molt bé, que ja (2.) _____ i (3.) _____ una mica. Una amiga va dir que (4.) _____ a fumar a fora i que (5.) _____ per criticar-la. L'altra amiga li va preguntar que si les criatures (6.) _____ de sorpresa o ja ho (7.) _____. La Fina va contestar que (8.) _____ una badada. L'amiga va preguntar que (9.) _____ vergonya, amb un marit ginecòleg d'anomenada, i la Fina va respondre que no (10.) _____ cap drama. L'amiga va demanar que (11.) _____ nens o nenes, i la Fina va contestar que (12.) _____ dos nens. L'amiga va preguntar que (13.) _____ i la Fina va contestar que el gran (14.) _____ una mica més de tres quilos i el petit una mica més de dos i mig. L'amiga li va preguntar que (15.) _____ el gran en lloc de dir el gros i la Fina va contestar que era el que (16.) _____ primer.